

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ג.

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ט מטלכות
טוען וטוען הלכה ז
סגן עשין לה:
ח ב מ"י פ"ז מטלכות
מלה ולה הלכה ה
סגן עשין ד' טו"ע ח"מ
כ"י לא ספקי' ה:
ג ג מ"י פ"ד מהל' טוען
וטען הלכה י סגן
עשין לה טו"ע ח"מ כ"י
ע"ה ספקי' ד:
ד ד מ"י פ"א ט"ה ה' א
סגן עשין ט"ה טו"ע
ח"מ כ"י טו ספקי' ה:

רבינו חננאל

ואסקי' לשמעתיה אפי'
תימא סומכוס שבועה זו
דקתי במתני' מדרבנן היא
דאמר ר' יוחנן שבועה זו
תקנת חכמים היא. סוגיא
דשמועתין במתני' דשור
שנגזר את הפרה כסומכוס.
תוב אמר לימא מתני'
דלא כר' יוסי דאמר בפ'
המפקיד א"כ מה הפסיד
הורמא אלא הכל היא
מונה עד שיבוא אליהו
יאמר למי הכי. ושניין
אפי' תימא ר' יוסי התם
ודאי איכא רבאי אבל
הכא דר"ל תרווייהו בהדי
הדרי אבהו וכו' ואקשי'
תוב לר' יוסי ולרבנן הא
דתנן גבי חנוני על פנקסו
שנתנו אמר נתתי והפועל
אמר לא לקחתי ושנינו
שניהן נשבעין ונאמרי'
מבעה"ב והא הכא דודאי
אפי' תימא ר' יוסי אמרו
הכל היא מונה עד שיבוא
אליהו. ודחינן התם היינו
טעמא ששום דירכול פועל
למימר אנא לך עבדי
עבדתא הב לי אגראי
מאי אית לי גבי חנוני.
חנוני אמר ליה לבעה"ב
אנא שליחותך עבדי וכו'.
תני ר' חייא מנה לי
בידך והלה אומר אין
לך בידי כלום והעדים
מעידין אותו חמשים
נותן לו חמשים וחייב
שבועה על השאר שלא
תהא הודאת פיו גדולה
מהעדאת עדים וכו' אמרה
תורה מודה מקצת הטענה
ישבע שנאמר אשר יאמר
כי הוא זה. ודרשינן לזה
אשר יאמר כי הוא הוא
שאתה טועני (זה בלבד)
יש לך אצלי זה בלבד
שנמצא מודה במקצת
הלכך ישבע. תהא בהודאת
פיו במקצת שהיא קלה
חייב שבועה העדאת
עדים שהיא חמורה ממנה
לא כ"ש שהיה חייב.

התם ודאי איכא רמאי. לכן קנים ליה גם צמה שהוא שלו
זדאף אכל הכא אימור תרווייהו צהדי הדדי אגבזהו
דליכא רמאי דכל חד סבור שהוא הגביה קודם: **א"י** נמי התם
קנים בי היכי דדודי. אצל הכא אפילו איכא ודאי רמאי כגון שזה
אומר אני מנאצתיה היום זה אומר
אני מנאצתיה אתמוול מודה דיחלוקי
ולא אמרינן יהא מונח עד שיבא אליהו
דשצילי כן לא יפרוש דהא אינו
מפסיד כלום:

א"ר א מחוורתא בדשנין מעיקרא.
נכול לומר י' דהדר ציה
ולא סגי צטעמא דמפסיד הרמאי
לצד ללא קנים ר' יוסי אלא היכא
דאיכא ודאי רמאי ואית ליה פסידא
אצל היכא דאיכא רמאי וליכא פסידא
לא יקנוס דמשתמע לישנא דא"כ מה
הפסיד הרמאי מיהו לשון אלא
משמע דהדר לגמרי וכן בסמוך
דפריך צין לרצנן צין לרצי יוסי נימא
יהא מונח אף על גז דהתם לית
ליה פסידא לרמאי:

גבי חנוני נמי יהא מונח. לר"ע
דאמר (יבמות דף ק"ח): צלקת
מחמשה ואינו יודע מאיזה מהם לקח
נותן לכא"פ לא פריך אמאי נותן
לכא"פ יהא מונח דהתם הוה ליה
למדכר ואיהו דלפסיד אנפשיה:
ו"ל אמרת י' הב ציה בשהדי.
מימנ לימנ ליה צעל הצית
לתקוני שדרתיך ולא לעוומי אע"ג דלא
אמר ליה הצ ליה צסדי היה לו מעצמו
להשים על לצ כדאמרינן צ' הכותב
(כתובות דף פה). גבי צצמי דהוי מסקי
ציה וזי צי חווי וצצריהו ציד (רצ"ל)
ופרענהו ואמר להו הצ לי שטרף
ואמר ליה הן סטרףי מינה ומסקי
התם דלא שגא א"ל שקול שטרף והצ
להו וזי ולא שגא א"ל שקול שטרף
מחייב השליח משום דאמר ליה לתקוני
שדרתיך ולא לעוומי וי"ל דהתם כיון
דזוכיר לקיחת השטר כאילו אומר
עשה צאותו ענין שיבא השטר לידך
אצל הכא לא הזכיר עדים כלל:

מפני מה אמרה תורה בו'. פי'
יהא נאמן צמגו דאי צעי
כופר הכל או יליף מהכא דלא נימנ'
מגו צעלמא ומשני דאין זה מגו דאין
אדם מעיז פניו לכפור הכל הואיל
וחצירו מכיר צסקרו אצל צמקוס
שיכול להעיז כגון צצנו ואמר מנה
לאצין צדי והאכלתי פרס נאמן
צמגו דאי צעי כפר הכל כדאימא'
פ"צ דכתובות (דף י"ה. ושם) וצפרק
צצועת הדיינים (שבועות דף מב).
וא"ת כופר הכל מנלן דפטור ואין
לומר מטעם חזקה דאין אדם מעיז
דהא אפי' צמקוס שיכול להעיז פטור
כגון צצנו ואפילו מודה מקצת פטור
התם מגו דאי צעי כפר הכל ואין
לומר דילפינן מדאיצטריך למכתב
שעד אחד מחייבו צצועה ואי כופר
הכל חייב מאי נפקא מינה מעד אחד
הא צלאו הכי חייב דהא איצטריך
צמקוס שהוא אינו מוצע כלום ואינו
צכוליה

ואיכא למימר כוליה דמר. ועוד על כרחך או כוליה דמר או כוליה
דמר אפילו הכי חולקין צלל צצועה: הכא דליכא דררא דמונא.
ועוד דאיכא למימר דתרווייהו צהדי הדדי אגבזהו: לא כ"ש. דחולקין
צלל צצועה: וסוקף. אוחז: דר' יוסי. לקמן צהמפקיד (דף ל.).
שנים שהפקידו אצל אחד זה מנה
וזה מאתים זה אומר מאתים שלי זה
אומר מאתים שלי וקאמר ת"ק נותן
לזה מנה ולזה מנה והשאר יהא מונח
עד שיבא אליהו אמר ר' יוסי א"כ מה
הפסיד הרמאי ולמה יהא מנה הרי קיבל
את שלו אלא הכל יהא מונח ויפסיד
הרמאי. וה"נ יהא מונח: הא נמי
כשאר דמיא. דהתם על מנה השני
הס דנין ואנו דנין על הטלית כולה:
חד מינייהו הוא. ואין לומר יחולקו:
הכא דאיכא למימר חד מינייהו הוא.
ואין לחצירו חלק צה לא כ"ש דלית
ליה יחולקו: מאי פסידא אית ליה.
למי שאין לו חלק צה אס תהא
מונחת: דלודי. שאין לו חלק צה
כשיודה מה יטול: מקח וממכר מאי
איכא למימר. הא אוקימנא' דקיבל
דמים מתרווייהו ואי הוה אמרינן יהא
הטלית והדמים מונחים אית ליה
פסידא לרמאי ויהא על האמת קודם
שיפסיד: **הסס היינו טעמא**.
דשניהם נשבעין ונותלין דחנוני אומר
לצעל הצית אנא שליחותא דידך עבדי
ונתמי לפועלך ממון שציתני: מאי
אית לי גבי צציה. לערער: לא
הימין לי. איני מאמינו צצצועה. אני
אומר שהוא רשע ואין לי להאמין
אדם צצצועה על כרחי אלא אס כן
האמנתי מתחילה להפקיד אצלו או
להתנות עמו: **אס הימנסיה**.
ואתה הוא שקילקלת ואין לי להפסיד
צקלוקלך שיהיו מעומי מונחין עד
שיבא אליהו: **וישבע על השאר**.
כדין מודה מקצת הטענה שאמרה
תורה ישבע כדילפינן צצצועות (דף
נ"ט): מכי הוא זה. וצצ"ג דזה לא
הודה הרי יש עדים צמקצת ולא תהא
הודאת פיו גדולה לחייבו על השאר
צצועה מהעדאת עדים: מקל וחומר.
לקמן ט' מפרש מאי ק"ו: והנא סונא.
ותנא דידן סייעתא לדידי: זה אומר
כו'. וקמי שיהא ישבעו: אגן
פסדי דמה דפסדא. אפי' היינו פלגא:
דידיה הוא. שהרי מוחזק הוא צפנינו
והרי הוא מוצע את כולה וחצירו כופר
את כולה שאומר כולה שלי ואף מה
שאתה תפוס צידך ואנו מעידין אותו
שיש לו צה מקצת ומחייבים את
חצירו צצועה על השאר דהיינו חצי
שעיכב לעצמו: מאי לא פסדא הודאס
פיו גדולה מהעדאת עדים. מהיכי
תימי לן למידק דמיסק אדעתין
דמהא הודאת פיו גדולה מהעדאת
עדים דאיצטריך לתנא למילף מק"ו
דלא תהא הודאת פיו גדולה: מפני
מה אמרה סורה כו'. ולא חשבו
כמשיב אציה לפטרו שלא כפר צכולו:
והאי

ב"ח והאי בכוליה בעי דנכפריה והא דלא כפריה משום דאין אדם מעיז פניו בפני
יודע והעד מעיד שהוא גנב או שאצו הלה לו וי"ל דדמכי הוא זה משמע דגזירת הכתוב הוא דדוקא מודה מקצת הטענה חייב ולא כופר הכל' :
צכוליה

גליון הש"ס

גמ' אלא מחוורתא קשיא
הא תוסי ד"ה ולחיי וכו'
כצני ומיחו ד"ה לנטי
דליתא קמן דשיליה אס כן
אין ההכרעה דשנינו
מעיקרא דלמא מ"מ מיירי
בנקט וזי מחד וליתא קמן
דשיליה ושיך ציה טעמא
כי היכי דלודי:

מוסף רש"י

א"כ מה הפסיד רמאי.
איכ לא יהא לעולם על
האמת (קטן דף. חזקה
אין אדם מועיז פניו בפני
בעל חבו. לכפר את
הכל. הלך צציל הודאת
המקצת אינו נאמן על
השאר. דהאי צצילה צעי
דנפשיה כו' (גיטין נ"ג): או:
אין אדם מעיז פניו בפני זה
שטעה לו טובה. הלך
הכא דכפר הכל פטור
משבועה. דאי לאו קשטא
צצילה לא הוה מני לכפר
ציה. והיכי דהודה מקצת
צצולה צעי למכפריה והא
דלא כפריה משום דאין אדם
מעיז פניו (ב"ק פ"ד).